

utveckling med hjälp av ESIFs finansiella instrument

Sammanhållningsfonden

Finansiella instrument

Finansiella instrument, som samfinansieras av Sammanhållningsfonden, är ett hållbart och effektivt sätt att investera i en förstärkning av den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i Europeiska unionen. Instrumenten kan stödja ett brett spektrum av transeuropeiska transportnät och projekt som rör energi eller transporter, som gynnar miljön och skapar möjligheter för att medel ska kunna återanvändas för nya investeringar.

Sammanhållningsfonden - en av de Europeiska struktur- och investeringsfonderna - uppmuntrar investeringar i prioriterade transeuropeiska transportnät (TEN-T) och investeringar relaterade till energi- eller transportsektorn. Investeringarna ska gynna miljön genom ökad energieffektivitet, användning av förnyelsebar energi, eller genom att utveckla integrerade, multimodala transportsystem.

Sammanhållningsfonden har en total budget på 63 miljarder euro för perioden 2014-2020. Detta stöd ges till medlemsstater vars BNP per invånare är lägre än 90 % av genomsnittet i EU. För perioden 2014-2020 är Sammanhållningsfonden tillgänglig i Bulgarien, Kroatien, Cypern, Tjeckien, Estland, Grekland, Ungern, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien och Slovenien.

Under perioden 2007-2013, användes inte finansiella instrument inom ramen för Sammanhållningsfonden. På grund av de potentiella fördelarna med finansiella instrument är det nu möjligt att använda denna sorts stöd.

Finansiella instrument

- förväntas bli återbetalda;
- är revolverande, dvs. återbetalade medel används på nytt inom samma område;
- är lämpliga för ekonomiskt bärkraftiga projekt, dvs. sådana som förväntas generera tillräckligt med intäkter och besparingar för att kunna betala tillbaka mottaget stöd;
- är utformade för att attrahera medfinansiering från andra källor - inklusive privata investeringar - med avsikten att öka mängden tillgängliga medel, särskilt inom sektorer/områden där det finns problem med tillgång till finansiering;
- kan utgöras av lån, garantier eller eget kapital;
- kan även stödja utvecklingen på utbudssidan, genom att bidra till marknadsutveckling;
- kan komplettera bidrag; samt
- kan hanteras av nationella eller regionala banker, internationella organisationer såsom Europeiska investeringsbanken eller Europeiska investeringsfonden, genom finansiella mellanhänder, och (endast för lån och garantier) förvaltningsmyndigheterna.

Finansiella instrument kan samfinansieras av Sammanhållningsfonden för att **stödja de investeringsprioriteringar som anges i Sammanhållningsfondens operativa program** som utformats av EU:s medlemsstater. Finansiella instrument kan potentiellt stödja genomförandet av många åtgärder som omfattas av Sammanhållningsfonden, förutsatt att de utgår från ett **identifierat marknadsmisslyckande**, dvs. inom verksamhetsområden som banker är ovilliga att låna ut till och/eller inom vilka den privata sektorn är ovillig att investera.

Finansiella instrument kan således bidra till uppfyllandet av följande av sammanhållningsfondens målsättningar:

- främja produktion, distribution och användning av energi från förnyelsebara källor;
- stödja energieffektivitet och smart energianvändning;
- investera i vatten- och avfallssektorn;
- förbättra stadsmiljön, inklusive sanering av industriområden;
- stödja ett integrerat europeiskt transportområde (Single European Transport Area);
- utveckla och förbättra miljövänliga (inklusive mindre bullrande) och koldioxidsnåla transportsystem i syfte att främja en hållbar regional och lokal rörlighet;

- utveckla och uppgradera högkvalitativa järnvägs-, flod- och sjötransporter samt samverkande, intermodala transportsystem.

Ett brett utbud av finansiella instrument, finansierade av Sammanhållningsfonden, kan potentiellt användas:

- **Lån** kan göras tillgängliga när kommersiella alternativ saknas (t.ex. från banker), eller om lånen erbjuder bättre villkor än de kommersiella motsvarigheterna (t.ex. lägre räntor, längre återbetalningstider, eller lägre krav på säkerhet). Exempelvis skulle långfristiga lån kunna finansiera investeringar för att förbättra järnvägsinfrastruktur och minska restider eller för att uppgradera inre vattenvägar och öka kapaciteten för flodtransporter.
- **Garantier** där försäkringen ges till en långgivare att dennes kapital kommer att återbetalas även i det fall låntagaren inte kan fullgöra sina skyldigheter. Garantier kan ge åtkomst till kommersiella lån för investeringar som investerare i annat fall anser vara alltför riskabla. Till exempel kan ett företag som jobbar med energibesparing (exempelvis ESCO - en organisation som specialiserat sig på energirelaterade tjänster och innovativa finansieringsmetoder) utnyttja instrumentet för att ersätta gatubelysningen och sänka elförbrukningen, fasa ut miljöskadlig teknik och minska underhållskostnaderna.
- **Eget kapital** är kapital som investeras i utbyte mot helt eller delvis ägande i ett företag eller investeringsinstrument. Investeraren kan utöva inflytande över driften av företaget samt ta del av företagets vinst. Avkastningen beror på verksamhetens tillväxt och lönsamhet och faller ut då investeraren säljer sin andel av verksamheten till en annan investerare ("exit") eller via en börsintroduktion (IPO). Investeringar med eget kapital är sannolikt mest relevanta inom högriskverksamheter som byggprojekt eller verksamheter (som tunnlar eller broar) där kostnaderna delvis täcks av vägtullar.

Finansiella instrument kan också erbjudas i kombination med bidrag. För att ett projekt ska kunna locka investeringar krävs ofta att beredskapen för att ta del av en investering förbättras. Rådgivning och annat stöd kan även finansieras med hjälp av bidrag genom Sammanhållningsfonden.

Finansiella instrument som samfinansieras av Sammanhållningsfonden kan den långsiktiga utvecklingen av de medlemstater i vilka Sammanhållningsfonden är tillgänglig. Detta genom att stödja projekt i områden där investeringsnivåerna ofta varit suboptimala. Utvecklingen av kommersiellt gångbara projekt stimuleras även vilket öppnar upp för nya marknadsmöjligheter. Finansiella instrument kan också skapa möjligheter för investerare och finansiella mellanhänder. Tillgång till finansiering har normalt varit dyrare och svårare i mindre utvecklade medlemsstater. Dock kan vissa projekt utgöra mer attraktiva investeringar när offentlig sektor deltar i finansiella instrument och är med och delar på risken.

För mer information

För mer information om finansiella instrument och sammanhållningspolitik:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_en.pdf

Vägledning för förvaltningsmyndigheter gällande finansiella instrument inom ramen för ESIF:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thesunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

För information gällande metodik avseende förhandsbedömning av finansiella instrument:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

fi-compass hemsida, plattformen för rådgivning gällande finansiella instrument inom ramen för ESIF:

<http://www.fi-compass.eu/>

Lagstiftning gällande Europeiska struktur- och investeringsfonderna:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/information/legislation/regulations/

För mer information gällande Sammanhållningsfondens regelverk:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1300>

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg